

Östersjön

GULLSPÅNGSÄLVENS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Näringsrik
Sjöyta: 0,49 km²
Höjd över havet: 102 m
Maxdjup: 2,0 m
Medeldjup: 0,7 m
Omsättningstid: 0,02 år

Kommun: Degerfors
Vattendistrikt: Västerhavet
Terrängkartan: 10E SV
EU-id: SE657218-142118
Utloppskoordinater: 6572180, 1421180
Avrinningsområdets areal: 47,25 km²

Östersjön. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Östersjön ingår i Gullspångsälvens vattensystem och är belägen ca 1 km norr om Degerfors. Sjön tillförs vatten från Västersjön och från Bobäcken/Lankbäcken i norr. Avrinningen sker via Kvarntorpsbäcken till Möckeln.

Berggrunden kring Östersjön består huvudsakligen av gnejser och/eller gnejsomvandlade metavulkaniter. Lera-finmo är den dominerande jordarten i området. Närmast sjön överlagras denna emellertid av torv. Norr om sjön finns ett område med isälvsediment.

Östersjön är en igenväxande sjö som främst omges av ett jordbrukslandskap med åkrar, betesmarker, ängar och lövträdsdungar. I norr samt kring sjöns östra och södra strand finns områden med myrmarker och barrskog. Bebyggelsen kring sjön är främst koncentrerad till Lilla och Stora Strömtorp i väster.

Tabell 1. Markanvändning i Östersjöns avrinningsområde, vars totala area är 47,25 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	24,47	Annan öppen mark	7,87
Sankmark	1,39	Vatten	2,09
Jordbruksmark	9,53	Tätort	0,14
Hyggen	1,76	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Det finns inga provfiskeresultat eller uppgifter om fiskarter från Östersjön.

Bottenfauna

Uppgifter om bottenfaunan i sjön saknas.

Växtlighet

Östersjöns stränder utgörs av strandängar och dungar med lövträd. Strandängarna hyser en flora av bl.a. älggräs, grenrör, tuvtåtel, lågväxta starrarter och kråklöver när de inte betas. På betade ängar finns gräs- och starrvegetation med inslag av pors och odon mot gungflyn närmast sjön. Arterna dvärgmåra och rödlånke har påträffats kring sjön.

Växtligheten i själva Östersjön är mycket riklig och täcker i stort sett hela vattenytan, med undantag för några klarvattenytor i sjöns mitt. Dominerande arter är säv, smal-kaveldun och sjöfräken.

Övrigt djur- och växtliv

Östersjön är Degerfors kommuns främsta fågelsjö. Av de drygt 180 fågelarter som observerats vid sjön, är ca 50 sjöberoende.

Vattenkvalitet

Analysen av sjöns vatten tyder på att Östersjön är en mycket näringsrik sjö. pH är nära neutralt, buffertkapaciteten är mycket god mot försurande ämnen och sjön har ett starkt brunfärgat vatten.

Tabell 2. Vattenkemidata från Östersjön med provstation i Kvarntorpsbäcken, drygt 1 km nedströms Östersjön. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	7,1*	6,7-7,5	18	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,41	0,22-0,62	18	2012-2014
Siktdjup (m)	-	-	-	-
Absorbans (vid 420/5 nm)	0,31**	0,10-0,45	18	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	58	41-110	18	2012-2014
Totalkväve (µg/l)	897	660-1 600	18	2012-2014
Hg i gädda (mg/kg)	-	-	-	-

*NV Handbok 2007: 4 och expertbedömning. **Motsvarar vattenfärg 156 mg Pt/l.

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *måttlig*. Sjön är påverkad av övergödning. Det är näringsämnen som har varit avgörande för bedömningen eftersom relevanta biologiska undersökningar saknas. Provtagningar av fosfor under perioden 2009-2012 visar på måttlig status avseende fosfor, dock nära gränsen till otillfredsställande status. Medelfosforhalten under perioden var ca 55 µg/l och gränsen för god status går vid ca 38 µg/l.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn försurning som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE657218-142118>.

Övervakningsprogram

Östersjön, med provstation i Kvarntorpsbäcken drygt 1 km nedströms Östersjön, ingår i miljöövervakningsprogrammet *Undersökningar i ytvattenförekomster*.

Naturvårds- och friluftsentressen

Det finns ett fågeltorn och ett rastbord vid Östersjön. Sjön är utpekad som nationellt värdefull p.g.a. fågellivet och den intressanta floran kring sjön som bl.a. hyser dvärgmåra och rödlånke. Sjön är oregerad.

Mänsklig påverkan

Östersjön påverkas av diffusa utsläpp från åkermark och större djurhållare.

Områdesskydd

Östersjön och dess närmaste omgivningar saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#) - fåglar.

Lantmäteriet, 2003. Svenska Marktäckedata SMD Raster 11ENV. Version 2.2.

Länsstyrelsen i Örebro län, 1988. Vattenregister/sjöbeskrivning – Östersjön.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4.](#)

SLU, [Vattenkemidata](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

Sveriges geologiska undersökning. [Berggrundskartan och Jordartskartan, digitalt via SGUs karttjänster.](#)

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

